

Jaarverslag 2021 Seniorenraad gemeente Berg en Dal

De samenstelling van de Seniorenraad is in dit verslagjaar als volgt:

Herman Verblackt, voorzitter	Henk Hubbers	Thérès Wieland
Jan van Loon, secretaris	Paul Ekelschot	Jo Willemsen
Sjef Wieland, penningmeester	Harry Deeken	Tonja Nijenhuis

Om de verbondenheid met de senioren als doelgroep te waarborgen wordt ernaar gestreefd dat ca. 1/3 van de leden tevens bestuurslid is van een van de ouderen- of seniorenbonden.

Vergaderingen:

De Seniorenraad heeft in dit verslagjaar minder vergaderd dan gepland, dit vanwege de maatregelen rond corona. We hebben vijfmaal regulier vergaderd, waarvan tweemaal digitaal via Teams, en driemaal in Dorpshuis De Sprong in Ooij; eenmaal ambtelijk in De Sprong, en tweemaal bestuurlijk via Teams. Dit jaar hebben wij als contactambtenaar Hèlen Schot, vervanger van Flip Hatzman, mogen verwelkomen, en dat bevalt prima.

Inzet:

Als Seniorenraad willen we zoveel mogelijk proactief opereren, niet wachten op concrete beleidsvoorstellen, maar initiëren, vragen en meedenken. Zorg & Welzijn, Wonen, Vervoer/Mobiliteit en Veiligheid zijn onze aandachtsgebieden waarbij we ons primair richten op het belang van senioren (55-plus) maar met oog voor het algemeen belang. De Wmo benoemen we niet als apart aandachtsgebied daar de genoemde aandachtsgebieden alle onder de reikwijdte van de Wmo vallen.

Leden van de Seniorenraad nemen daarbij deel aan het Platform armoedebestrijding, Werkgroep burgerparticipatie, Regionale adviesraad doelgroepenvervoer (RAD) regio Arnhem Nijmegen, Regionaal Overleg Consumentenorganisaties Openbaar Vervoer (ROCOV) en in de stichting Dementievriendelijk Berg en Dal.

Zorg & Welzijn:

Ons pleidooi voor een specifieke ouderenwerker is vooralsnog niet overgenomen: voornaamste reden is het financieel tekort op het Sociaal Domein.

We hebben ons laten informeren over de wijze waarop het Sociaal Team is georganiseerd en hoe andere organisaties in het werkveld hierin integraal worden betrokken. Er wordt ingezet op kwaliteit van dienstverlening, en derhalve ook op preventie. Inloopsprekuren is in Groesbeek ingesteld, en wordt nog uitgebreid naar de polder. Schuldhulpverlening is inmiddels aangehaakt, maar Werk en Inkomen dient nog nauwer betrokken te worden. Wel is sprake van verloop in de organisatie, met name ook in het Sociaal Team: dit is problematisch voor het opbouwen van een vertrouwensband.

Aan de hand van een geanonimiseerde casus hebben we inzicht gekregen in de aanpak en werkwijze van het Sociaal Team. Waar mogelijk wordt er een beroep gedaan op 'eigen kracht' en het zo mogelijk inschakelen van het sociaal netwerk. Maar wat aan hulp moet worden ingezet wordt ook ingezet. Er is duidelijk sprake van een spanningsveld in verband met de bezuinigingsopdracht aan het Sociaal Team: wat mag je aan eigen inzet van middelen en netwerk vragen van de hulpvrager? Uiteindelijk moet en zal de gemeente leveren. Er is een omslag in denken nodig met betrekking tot het eigen verantwoordelijkheid nemen, het aanwenden van eigen middelen en hulp van de omgeving. Vraag aan de Seniorenraad hierbij is wat kunnen wij hierin betekenen?

Hierbij komen we bij de fundamentele discussie over de te volgen koers: de Huidige Route of de Nieuwe Route? Binnen de seniorenraad hebben we dit jaar aandacht besteed aan het boek 'De nieuwe route, transformatie in het sociaal domein, samensturing met alle betrokkenen' van Anke Siegers, en dit ook besproken in ons overleg met de wethouder. In het boek betoogt de auteur dat de Huidige Route van grip krijgen op de kosten en het aanwenden van 'eigen kracht' en het inschakelen van het sociaal netwerk van betreffende hulpvrager een doodlopende weg is. Gezien de bezuinigingsopdracht vanuit het Herstelplan en het daarop gestoelde Uitwerkingsprogramma denken wij dat ook voor onze

gemeente geldt. In verschillende gemeenten wordt er al overeenkomstig de bevindingen in het boek gewerkt. Berg en Dal (nog) niet, want het boek is niet wezenlijk bekend, ofschoon er wel in een noot in het Koersdocument naar wordt verwezen. Er wordt in ieder geval nog niet naar gehandeld. In de Huidige Route wordt een beroep gedaan op 'eigen kracht' en 'inzet van het sociale netwerk' van betreffende hulpvrager, en daarmee wordt ingezet op directe kostenbeheersing en/of -besparing. De Nieuwe Route houdt een fundamentele koerswijziging in, met kostenbesparing op termijn. In de Nieuwe Route wordt er geen moreel beroep gedaan op de al of niet directe omgeving om mee te werken aan een reeds geformuleerd hulpplan, maar worden zij betrokken bij het meedenken, om vandaaruit in eigen regie mee te werken aan het gezamenlijk opgestelde hulpplan met daarin gemaakte keuzes.

De kosten in het Sociaal Domein worden gezien als kostenpost, met als logisch effect: grote, niet-beheersbare kosten in de Jeugdzorg leiden tot bezuinigingen ten koste van zorg voor o.a. ouderen. Het is verstandiger om deze kosten te zien als investeringskosten, waarbij de baten in de toekomst liggen. We moeten hierbij wel breder denken in maatschappelijke kostenbesparingen, en niet louter uitgaan van effecten op de eigen gemeentelijke financiën.

Het 'Koersdocument sociaal domein en lokale toegang' is door de gemeenteraad vastgesteld. Hierop is vervolgens het 'Herstelplan' vastgesteld, en ambtelijk het Uitvoeringsprogramma opgesteld. Uitvoering is nu aan de orde. We hebben er op aangedrongen hierbij betrokken te worden zodat we hierop ook kunnen reageren.

De gemeente neemt vooralsnog niet deel aan het nationale programma 'Eén tegen eenzaamheid', enerzijds vanuit kostenoverwegingen, anderzijds vanuit de gedachte 'We doen daar al veel aan'. Vanuit het Sociaal Team wordt het project Zelfstandig Thuiswonen ontwikkeld. Hierin wordt gedacht aan het afleggen van huisbezoeken bij 65+, dit in het kader van eenzaamheid, m.n. onder ouderen. Omdat corona veel ambtelijke inzet vraagt is dit project naar 2022 doorgeschoven. Ook het opzetten van een informatiemarkt voor ouderen waaraan wij onze medewerking hebben toegezegd is om die reden doorgeschoven naar het volgend jaar.

Er zijn door het Rijk coronagelden beschikbaar gesteld om iets te doen aan de groeiende eenzaamheid, vooral ook onder ouderen en hiertoe activiteiten te ontwikkelen. Vanuit de seniorenraad is die vraag opgepakt en wordt hierin meegedacht.

Onze wens om deel te kunnen nemen aan de thema-avonden Sociaal Domein wel opgepakt om dat met de raad te regelen, maar dat is nog niet gelukt. We willen ons als SR graag in zo'n thema-avond presenteren, en deelnemen aan de gedachtewisseling over (gevolgen van) voorgenomen besluiten in het sociaal domein. In de praktijk bestaan de thema-avonden uit het informeren van ambtenaren aan de raad over te nemen keuzes ter uitvoering van bestand of vast te stellen beleid.

Dit jaar is het 'Beleidsplan Minima & Schuldhulpverlening 2021-2025' vastgesteld. Hierop wordt nu een actieplan opgesteld. Wij hebben de wethouder gevraagd om aandacht voor stille armoede onder ouderen. AOW en pensioenen worden al jaren niet geïndexeerd, en bij alleen een AOW, eventueel aangevuld met een klein pensioen, hakt dat er stevig in. En uit schaamte en/of berusting melden zij zich niet. De 'Doe Mee!-regeling' is niet specifiek op ouderen gericht. Er wordt nu gezocht naar een minder rigide uitvoering, zodat die voor meerdere, niet met name in de regeling genoemde activiteiten aan te wenden is, en daardoor ook door meer ouderen gebruikt kan worden.

Kunst en cultuur: we hebben contact gelegd met 'Stichting 4het leven' (www.4hetleven.nl). Onze gemeente is nog een witte vlek wat betreft activiteiten van of met deze stichting. Er is onlangs een nieuwe regiocoördinator benoemd, maar deze heeft haar prioriteit gelegd bij het inwerken in de organisatie, en zal later contact met ons opnemen. Dit moet nog gebeuren.

Wonen:

We hebben dit jaar weinig of geen aandacht besteed aan het voorzien in adequate woningen voor senioren. Concrete plannen zijn ons ook niet ter advisering voorgelegd. Wel is duidelijk dat er nog al wat bouwplannen in ontwikkeling zijn.

Wel hebben we aandacht besteed aan het 'langer zelfstandig thuiswonen' waarop door de gemeente wordt ingezet. Zie hierboven.

Door VGZ is inmiddels voor zowel VGZ-verzekerden als niet-VGZ-verzekerden een kennisloket opgezet om mensen wegwijs te maken in het woud van regelingen in het kader van zelfstandig thuiswonen: www.vgz-zorgkantoren.nl/kennisloket: kennisloket 'Thuis in Blijvende Zorg' .

Vervoer/Mobiliteit:

Vanuit deelname aan OV-adviesorganisaties RAD en ROCOV werd duidelijk dat de vervoerder Breng buslijnen wil 'strekken' in het kader van betrouwbaarheid/het op tijd rijden, dit in overleg met de provincie. Breng wil om tijd te besparen niet dóór de wijken/het centrum, maar er langs. Met name in Beek (buslijn 80) heeft dat vervelende gevolgen: men moet verder lopen naar een bushalte, welke ook niet als veilig te bereiken voelt. De gemeente heeft de mogelijkheid om hierover bij de vervoerder en de provincie aan de bel te trekken, maar dat is pas op het laatste moment gebeurd na hierop te zijn geattendeerd. Vooralsnog is lijn 80 gered. Maar het OV wordt voor 2022 en volgende jaren opnieuw aanbesteed. Derhalve is 'strekking' van lijn 80 nog niet definitief van de baan.

De Regiotaxi, vervoer van deur tot deur op afroep, verdwijnt als OV-vangnet. Daarvoor in de plaats komt de Hubtaxi: vervoer van Hubhalte/bushalte naar OV-knooppunt waarvandaan verder gereisd kan worden per bus of trein (en vice versa). Deze wijziging gaat in per 3 april 2022. Er is verder bij de gemeente nog niets bekend over de aanwijzing van bushaltes tot Hubhalte of de plaatsing daarvan. Wij hebben hierbij aangegeven dat goede en veilige bereikbaarheid hierin van groot belang is. Ook aandacht gevraagd voor informatie hierover aan de burger.

Het lokale vraagafhankelijke vervoer-van-deur-tot-deur vertoont nog witte vlekken in onze gemeente. Er is al sprake van een aantal vervoersinitiatieven, zoals 'Toek Toek' in de kern Berg en Dal, vervoer via Swom in Millingen en een vervoersdienst in Ooij, maar nog niet in Groesbeek, de Horst of Beek. Wij zien in ANWB AutoMaatje de mogelijkheid om in de witte vlekken te voorzien, en eventueel, mocht onverhoopt een eind komen aan een bestaande voorziening, als alternatief. Voordeel: het beheersprogramma wordt beschikbaar gesteld en onderhouden door de ANWB, er wordt gewerkt met vrijwilligers met inbreng eigen auto tegen kilometervergoeding, dus is er geen noodzaak om hiervoor een wagenpark op te zetten. Dit is meermaals besproken met de gemeente, die overigens zelf het idee aanbracht. Stand van zaken is nu dat de gemeente gaat of laat onderzoeken of een dergelijke vervoersdienst, al dan niet onder de vlag van ANWB AutoMaatje kan worden opgezet, ter invulling van de witte vlekken. Wij hebben nadrukkelijk aangegeven dat dit naast en niet ten koste van de bestaande initiatieven moet worden gezien. Inmiddels heeft de gemeente Forte Welzijn de opdracht tot onderzoek gegeven en gevraagd een oplossing voor de witte vlekken aan te dragen, waarbij ANWB AutoMaatje als serieuze optie wordt meegenomen.

Veiligheid:

Het veiligheidsaspect dient te worden meegenomen in het Project 'Langer Zelfstandig Thuiswonen' . Aangezien dit doorgeschoven is naar 2022 is hier niet concreet aandacht aan besteed.

Met betrekking tot de veranderingen in het OV hebben wij bij de gemeente het veiligheidsaspect onder de aandacht gebracht ten aanzien van de aan te wijzen of in te richten Hubhaltes: deze moeten goed en veilig bereikbaar zijn voor ouderen.

Verder hebben we nog aandacht besteed aan:

Contact met de politiek:

Er staan nieuwe gemeenteraadsverkiezingen op stapel in 2022. Verkiezingsprogramma's worden al in dit verslagjaar voorbereid en opgesteld. In dit kader hebben we ons Jaarplan 2021 in actiepunten herschreven, en toegezonden aan alle fractievoorzitters ter doorgeleiding aan hun programmacommissies. In de hoop dat zij hier punten uit overnemen in hun respectievelijke verkiezingsprogramma's.

Website:

Een aandachtspunt voor ons is en blijft de relatieve (on)bekendheid van de Seniorenraad bij het publiek. We hebben wel een nieuwe website, maar daar nog geen publieke bekendheid aan gegeven. We kunnen ons ook meer profileren via Omroep Berg en Dal.

Februari 2022